

Wijzing Wet gemeenschappelijke regelingen op 1 juli 2022

De Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) staat aan de basis voor onze publiekrechtelijke samenwerkingen. Per 1 juli 2022 wijzigt deze wet. Wat betekent dat? Met deze memo willen we inzicht geven in de wijzigingen en de acties die deze vragen van gemeenten en de samenwerkingsverbanden.

- **Wanneer treedt de wetswijziging in werking?**

Een aantal van deze wijzigingen treedt op 1 juli a.s. direct in werking, maar een ander deel zal binnen twee jaar na inwerkingtreding geïmplementeerd moeten worden in alle gemeenschappelijke regelingen. We komen daar in deze memo op terug.

- **Waarom een wetswijziging?**

De Wgr wordt gewijzigd om meer inspraak aan de lokale politiek te geven (democratische legitimiteit). Dit gebeurt door het geven van meer mogelijkheden om de kader stellende en controlerende rol van o.a. de gemeenteraden uit te oefenen.

- **Op welke onderdelen wijzigt de wet?**

Op hoofdlijnen zien we drie categorieën wijzigingen:

- **Het versterken van de positie van de gemeenteraden bij de besluitvorming in gemeenschappelijke regelingen** via de introductie van een zienswijzeprocedure, een actieve informatieplicht van het bestuur naar de raden en de mogelijkheid voor de raden om een adviescommissie in te stellen;
- **Het creëren van aanvullende controle-instrumenten voor de gemeenteraden** via de introductie van een gemeenschappelijk enquêterecht, de mogelijkheid van het instellen van een gemeenschappelijke onderzoekscommissie en een verduidelijking van de onderzoeksbevoegdheden van de lokale rekenkamer;
- **Het verbeteren van de positie van de gemeenteraden met betrekking tot het functioneren van de gemeenschappelijke regeling** via het aanscherpen van de uittredingsregelingen, het aanpassen van de begrotingscyclus en het opnemen van de mogelijkheid van evaluatie van de regeling;

- **Wat verandert er op 1 juli 2022?**

De komende wetswijziging treedt op 1 juli a.s. direct in werking op de volgende onderdelen:

- de introductie van een verplichte zienswijzeprocedure voor de raden bij het treffen, wijzigen toe- en uittreden uit een regeling (artikel 1);
- de introductie van de bevoegdheid voor de gemeenteraden om gemeenschappelijke adviescommissies in te stellen (artikel 24a);
- een actieve informatieverplichting van het bestuur van de gemeenschappelijke regeling naar de deelnemende gemeenteraden (artikel 17), waarbij wel geldt dat de bepalingen over de wijze waarop inlichtingen worden verstrekt nog tot twee jaar na de wetswijziging in de gemeenschappelijke regeling mogen worden verankerd;
- de bevoegdheid om gemeenschappelijke onderzoekscommissies in te stellen (artikel 155g Gemeentewet en artikel 151g Provinciewet), en
- de wijziging van de begrotingscyclus, waardoor er wordt aangesloten bij de gemeentelijke begrotingscyclus. Dit levert nieuwe termijn op die in het schema op de volgende bladzijde naast de huidige zijn gezet:

Handeling	Uiterste datum nu	Uiterste datum na 1 juli 2022
Dagelijks bestuur zendt algemene financiële en beleidsmatige uitgangspunten aan raden (art. 34b Wgr)	15 april	30 april
Dagelijks bestuur zendt ontwerpbegroting aan raden (art. 35 lid 1 Wgr)	8 weken voor aanbidding aan het algemeen bestuur	12 weken voor aanbidding aan het algemeen bestuur
Raden kunnen zienswijzen indienen bij het dagelijks bestuur (art. 35 lid 3 Wgr)	8 weken na aanbidding door dagelijks bestuur	12 weken na aanbidding door dagelijks bestuur
AB/bestuur stelt begroting vast (art. 34 lid 1 Wgr)	Geen datum bepaald	Geen datum bepaald
DB/bestuur stuurt vastgestelde begroting naar GS (art. 34 lid 2 Wgr)	Binnen 2 weken na vaststelling maar vóór 1 augustus	Binnen 2 weken na vaststelling maar vóór 15 september
DB/bestuur zendt voorlopige jaarrekening naar gemeenteraden (art. 34b Wgr)	15 april opvolgend jaar	30 april opvolgend jaar
AB stelt jaarrekening vast (art. 34 lid 3 Wgr)	Geen datum bepaald	Geen datum bepaald
DB/ bestuur zendt vastgestelde jaarrekening aan gedeputeerde staten (art. 34 lid 4 Wgr)	Binnen 2 weken na vaststelling maar vóór 15 juli	Binnen 2 weken na vaststelling maar vóór 15 juli

- **Wat wordt er van gemeenten en samenwerkingsverbanden verwacht?**

De wetswijziging gaat leiden tot een groot aantal (implementatie)werkzaamheden in de gemeenschappelijke regelingen van onze samenwerkingsverbanden:

- Er moeten zienswijzeprocedures worden ingericht bij het treffen, wijzigen toe- en uittreden uit een gemeenschappelijke regeling;
- er moeten concrete afspraken worden gemaakt over uittreding uit een gemeenschappelijke regeling en de gevolgen daarvan voor het vermogen voor de het samenwerkingsverband. De enkele afspraak dat het bestuur de uittredingsvoorwaarden vaststelt is niet meer voldoende;
- er moet besloten worden over de instelling van raadscommissies en de bevoegdheden die deze commissies toebedeeld krijgen;
- er moet in een infrastructuur of reglement worden voorzien om een gemeenschappelijke onderzoekscommissie in te stellen;
- de begrotingscycli moeten worden herzien.

Deze werkzaamheden vragen tijdige afstemming en inzet van zowel de samenwerkingsverbanden als de deelnemers daar aan.

De gemeenteraad krijgt met de wetswijziging nieuwe instrumenten in handen. Voor raden wordt het belangrijk om met de collega-raden in een samenwerkingsverband afstemming te zoeken over de gewenste inzet van deze instrumenten om daarmee – waar mogelijk – tot een gezamenlijke lijn te komen.

Dit is met name van belang omdat besluitvorming over wijziging van een gemeenschappelijke regeling bij meerderheid van stemmen plaatsvindt.

- **Is er een implementatietermijn?**

Voor de verplichting om de bestaande gemeenschappelijke regelingen aan te passen, geldt een implementatieperiode van twee jaar. De besluitvorming over wijzigingen in de regelingen moet op 1 juli 2024 hebben plaatsgevonden.

Afdeling Bedrijfsvoering, juni 2022